

## MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

### Képzési tudásszabványok a középfokú oktatás végén

#### Általános tantárgyi kompetenciák (ÁTK)

A tanuló ismeretekkel rendelkezik a nyelv és a többnyelvűség funkciójával és jelentőségével kapcsolatban. Ismeri és alkalmazza a magyar nyelv nyelvtani szabályait. Tisztában van a nyelv szerepével, és ennek tudatában használja anyanyelvét megnyilatkozásaiban. Fejleszti polgári felelősségtudatát, és fokozza társadalmi aktivitását. Ápolja és őrzi a magyar nyelvet, tiszteletben tartja nyelvjárásainak sokszínűségét, valamint a többi nemzeti kisebbség nyelvét és más nyelveket.

Árnyaltan fejezi ki magát a szóbeli és írásbeli kommunikációban, szókincsét folyamatosan gazdagítja. Tiszteletben tartja az igényes nyelvhasználat szabályait és a helyesírási normát. A nyelvet kreatív módon alkalmazza, logikusan tagolt és a stilisztikai követelményeknek megfelelő, szabatos szöveget alkot. Ismeri a kulturált párbeszéd szabályait. Fejlett a beszédkészsége, vitastratégiája mások véleményének a meghallgatására épül. Fejleszti érvelési készségét, és építő jellegű ötletekkel vesz részt csoportja munkájában a cél elérése érdekében. Meggyőző érvelő technikával fogalmazza meg a kontextusnak megfelelő szóbeli és írásbeli érveit. IKT-eszközöket használ.

Fejlett olvasói jártassággal rendelkezik. Megérti a szépirodalmi és nem szépirodalmi jellegű műveket, és kreatívan, valamint kritikai szemlélettel viszonyul hozzájuk. Egyéni fejlődése és az önmegvalósítás érdekében ápolja olvasói és beszédkulturáját. Különböző forrásokból merít információkat, és hozzáértően dolgozza fel őket. Multimediális tartalmakat hoz létre.

Gyakorlottan értelmezi a magyar és a világirodalom alkotásait. Megérti az irodalom multikulturális dimenzióit, átlátja a nemzeti irodalomnak és a világ kulturális hagyatékának a kapcsolatát. Felismeri és példákkal szemlélteti a szépirodalmi művek alapvető nyelvi, poétikai, esztétikai és szerkezeti jellemzőit.

Képes gondolatainak, érzelmeinek, tapasztalatainak megfogalmazására: képi és elvont kifejezőmód alkalmazására, alkotói tevékenység kifejtésére. Az olvasást az ön- és világértés eszközének tekinti, és általa érti meg és sajátítja el az alapvető etikai elveket. Az olvasás révén fejleszti empátiáját embertársai és a világ iránt. Kulturális tevékenységeit a humanitás és a kritikai szemlélet jegyében végzi.

Összefüggéseket fedez fel az irodalom, valamint más művészetek és a tudományok között.

Hatékonyan alkalmazza a különböző tanulási technikákat, és tudatában van az élethosszig tartó tanulás jelentőségének. Különböző élethelyzetekben sikeresen alkalmazza az elsajátított tudást és a kognitív stratégiákat. Az etikai követelményeknek megfelelően viszonyul a szellemi és kulturális tulajdon fogalmához.

## Alapszint

### Speciális tantárgyi kompetenciák 1 (STK 1)

A tanuló ismeri a magyar irodalmi nyelv jellemzőit. Ismeri a köznyelvi normát és a helyesírási szabályokat, valamint a magyar nyelv nyelvtani és stilisztikai jellemzőit. Ismeri a magyar beszédhangok rendszerét, a helyes kiejtés, a hangsúlyozás szabályait, a kulturált nyelvi megnyilatkozás eszköztárát. Folyamatosan törekszik szókincsének gazdagítására, az árnyalt nyelvi-stilisztikai kifejezőeszközök elsajátítására. Érthetően és folyékonyan beszél, különbséget tesz a hivatalos és a nem hivatalos nyelv, verbális és nem verbális kommunikáció között. Ismeri a különféle fajtájú szövegek megalkotásának szabályait. Olvas és megért lineáris és nem lineáris szövegeket; megkülönbözteti a szépirodalmi szöveget a nem szépirodalmitól. Összekapcsolja az irodalmi alkotást szerzőjével és a megfelelő irodalmi irányzattal. Ismeri a szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegek szerkezetének alapvető elemeit.

### Speciális tantárgyi kompetenciák 2 (STK 2)

A tanuló kulturáltan meghallgatja mások véleményét, és az aktuális kommunikációs szituációnak, beszédhelyzetnek megfelelően szólal meg, tanúbizonyságot tesz fejlett beszédképességéről. A nyelvtanból elsajátított elméleti tudást konkrét szituációkban alkalmazza. A helyesírási szabályok ismeretében fogalmazza meg mondanivalóját. Logikusan tagolt, jól szerkesztett és stilisztikailag megfelelő szóbeli és írásbeli szövegeket alkot. Meggyőző módon érvel szóban és írásban, az adott kontextus jegyeinek a figyelembevételével. Szövegének megfogalmazásakor tiszteletben tartja a faji, nemzeti, kulturális, nyelvi, vallási, nemi és korosztálybeli egyenlőséget. Felismeri a mű szerzőjének szándékát (pl. tájékoztatás, manipuláció). Szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegek olvasása és értelmezése közben változatos elemzési módszereket alkalmaz. Az olvasás a hobbijává válik; érdeklődési körét fokozatosan kiterjeszti, eljut az ifjúsági irodalomtól a legjelesebb irodalmi alkotásokig. Használja a könyvtárak és a levéltárak állományát, kiállításokra jár, színházi előadásokat és filmeket néz.

### Speciális tantárgyi kompetenciák 3 (STK 3)

A tanuló ápolja és tudatosan őrzi a magyar nyelvet, becsüli nyelvjárásaink sokszínűségét, tiszteli a nemzeti kisebbségek nyelvét és más idegen nyelveket. Képes jól érthető, tömör, a nyelv szabályainak megfelelő, szabatos, meggyőző szóbeli és írásbeli szövegek létrehozására. A magyar és a világirodalmi alkotások olvasása és értelmezése révén kialakítja a maga humanista értékítéleteit és meggyőződését. Összefüggéseket fedez fel az irodalom és más művészetek (pl. színház, filmművészet, képzőművészet) között. Felhasználja olvasói jártasságát és a különféle olvasási és tanulási stratégiákat a mindennapi életben. Ennek a tapasztalatnak a birtokában felismeri az olyan negatív jelenségeket a kommunikációban, mint amilyenek az előítéletek, sztereotípiák és a verbális agresszió formái (tisztelen megszólítás, a beszédpartnár semmibevétele, sértegetés, gyűlöletbeszéd stb.). Nyelvi és irodalmi készségeit felhasználja a polgári aktivitásokban való részvétel szempontjából fontos helyzetekben. Az etikai követelményeknek megfelelően viszonyul a szellemi és kulturális tulajdon fogalmához.

**Az oktatási ciklus kimenetei (OCK) a középfokú oktatás végén:**

| <b>Alapszint</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>STK 1</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>STK 2</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>STK 3</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <i>A tanuló:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <i>A tanuló:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <i>A tanuló:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <p>– MNY.KO.A.1.1. Ismeri a nyelvet mint jelrendszert. Ismeri a nyelv rétegződését, társadalmi és táji tagolódását. Ismeri a norma fogalmát, a nyelvhasználat alapvető szabályait.</p> <p>– MNY.KO.A.1.2. Ismeri a magyar beszédhangok keletkezésének módját. Ismeri a mássalhangzók és magánhangzók rendszerét. Ismeri, megnevezi és alkalmazza a hangrend és a magánhangzó-illeszkedés törvényét. Különbséget tesz hang és fonéma jelentése között.</p> <p>– MNY.KO.A.1.3. Érti a szótag fogalmát, ismeri a hangsúlyozás alapvető szabályait.</p> <p>– MNY.KO.A.1.4. Tisztában van a lexéma és a szó(alak) fogalmával. Ismeri az alapszófajokat, a viszonszók közül pedig a kötőszót.</p> <p>– MNY.KO.A.1.5. Különbséget tesz az egyszerű szavak és a szóösszetételek között.</p> <p>– MNY.KO.A.1.6. Megkülönbözteti az</p> | <p>– MNY.KO.A.2.1. A szóbeli és írásbeli kommunikációban alkalmazza nyelv(tan)i ismereteit.</p> <p>– MNY.KO.A.2.2. Szövegalkotás során alkalmazza a helyesírási szabályokat, ismeri a digitális szöveg létrehozásához szükséges tipográfiai-helyesírási eljárásokat.</p> <p>– MNY.KO.A.2.3. Szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegeket (lineárisakat és nem lineárisakat) olvas; figyelmesen és értőn meghallgat egyszerűbb tartalmú előadásokat, közben jegyzetel, és meghatározza a kulcsszavakat.</p> <p>– MNY.KO.A. 2.4. Szabatosan megfogalmazza olvasmányélményét valamely irodalmi szövegről; az irodalmi mű tartalmát összefüggésbe hozza a maga és mások tapasztalataival.</p> <p>– MNY.KO.A.2.5. Felismeri egy adott irodalmi irányzathoz tartozó mű témáját, motívumait és főbb stilisztikai jellemzőit;</p> | <p>– MNY.KO.A.3.1. Alkalmazza a nyelvi, nyelvhelyességi szabályokat a szóbeli és írásbeli kommunikációban (mind iskolai tevékenységei során, mind a magán- és közélet különféle színterein).</p> <p>– MNY.KO.A.3.2. A szóbeli és írásbeli kommunikáció mellett az információátadást vizuális és digitális eszközök révén is megvalósítja.</p> <p>– MNY.KO.A.3.3. Érvekkel alátámasztva fejti ki véleményét, és a kontextusnak megfelelő nyelvi kifejezésmódot választ; építő jellegű beszélgetést folytat beszélgetőpartnereivel, csoporttársaival (a közösségi médiában vagy a kommunikáció egyéb színterein).</p> <p>– MNY.KO.A.3.4. Felismeri az előítéleteket és sztereotípiákat az irodalmi és nem irodalmi szövegekben és a szóbeli megnyilatkozásokban; észleli a mindennapi helyzetekben és a médiában megnyilvánuló verbális agresszióformákat (tiszteltlen megszólítás, a beszédpartners semmibevétele,</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>egyszerű és összetett mondatot. Ismeri a mondatrészeket, megkülönbözteti a mellé- és alárendelő mondatokat; képes a nyelvi normának megfelelő, szabatos mondatokat megfogalmazni.</p> <p>– MNY.KO.A.1.7. Tisztában van a hangalak és a jelentés kapcsolatával. Ismeri a szavak állandó és alkalmi jelentését. Ismeri az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú, hasonló alakú, ellentétes jelentésű, hangutánzó és hangulatfestő, valamint a rokon értelmű szavakat.</p> <p>– MNY.KO.A.1.8. Alapismeretei vannak a szókészlet felosztásáról. Folyamatosan ismerkedik a szavak, állandósult szókapcsolatok (frazémák) jelentésével, amelyekkel a mindennapi kommunikációban, a házi olvasmányokban és más tantárgyak kapcsán találkozók.</p> <p>– MNY.KO.A.1.9. Ismeri és alkalmazza a helyesírási szabályokat.</p> <p>– MNY.KO.A.1.10. Ismeri a különféle szövegtípusok létrehozásának szabályait (pl. levél, e-mail, önéletrajz, kérvény, fellebbezés, jelentés...); helyesen tölt ki különféle űrlapokat.</p> <p>– MNY.KO.A.1.11. Összekapcsolja az irodalmi alkotást szerzőjével és a</p> | <p>kiemeli a korábbi irodalmi korszakokéhoz hasonló és attól eltérő vonásokat.</p> <p>– MNY.KO.A.2.6. Összefoglalót készít a szövegről, kiemeli a lényegét, idézi a legfontosabb részleteket; megkülönbözteti az objektív tényeket a szerzői értelmezéstől.</p> <p>– MNY.KO.A.2.7. Beszédét és írását az adott kommunikációs szituációhoz idomítja: törekszik a helyénvaló szó- és nyelvhasználatra, megválasztja a megfelelő beszédmódot, valamint a verbális és nem verbális kifejezőeszközöket.</p> <p>– MNY.KO.A.2.8. Képes adott kritériumok szerint fellelni információkat a szövegben (lineárisban vagy nem lineárisban); képes az önálló információszerzésre; megválogatja és osztályozza az információforrásokat; írott szövegben és beszédben felismeri a manipulációs technikákat.</p> <p>– MNY.KO.A.2.9. Részt vesz projektmunkában és előadó-művészeti alkotófolyamatokban; használja a könyvtári állományt, színházi előadásokat és filmeket néz, kiállításokat látogat.</p> | <p>sértegetés, gyűlöletbeszéd stb.).</p> <p>– MNY.KO.A.3.5. Olvasói jártasságát az ismeretszerzés és az iskolai tantárgyak mélyebb megértése során is kamatoztatja.</p> <p>– MNY.KO.A.3.6. Az olvasás céljához igazítva alkalmaz különféle olvasási és tanulási stratégiákat.</p> <p>– MNY.KO.A.3.7. Fejlett olvasási szokásokkal rendelkezik, és tudatában van annak, milyen jelentősége van az olvasásnak tudása és általános műveltsége fejlesztésében.</p> <p>– MNY.KO.A.3.8. Felismeri a szépirodalom és a kultúra jelentőségét az életében; értékeli a szépirodalmat mint a nemzeti kultúra lényeges elemét és mint különféle kultúrák népszerűsítésének eszközét.</p> <p>– MNY.KO.A.3.9. Nyelvi és irodalmi ismereteit felhasználva részt vesz különféle kulturális tartalmak létrehozásában.</p> <p>– MNY.KO.A.3.10. Szóbeli és írásbeli szöveget alkot; tud idézni és/vagy parafrázálni irodalmi szövegeket; felelősségteljesen viszonyul a szellemi tulajdon kérdéséhez.</p> <p>– MNY.KO.A.3.11. Felismeri a nyelv jelentőségét kulturális és nemzeti identitása ápolásában; tudatosul benne az anyanyelvhasználathoz való joga; tiszteletben tartja a Szerbiában élő népek nyelvét.</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>megfelelő irodalmi irányzattal.</p> <p>– MNY.KO.A.1.12. Megkülönbözteti a szépirodalmi és nem szépirodalmi szöveget; megnevezi az epikai alkotás alaptényezőit: téma, motívum, cselekmény, szereplők, a cselekmény ideje és helye.</p> <p>– MNY.KO.A.1.13. Megkülönbözteti a népköltészetet a műköltészettől; ismeri a szépirodalmi műnemek és műfajok alapvető ismertetőjegyeit; felismeri a lírai, epikai és drámai elemeket a szépirodalmi műben; megkülönbözteti a kötött és szabadverset; felismeri a versformákat (pl. képvers, ballada, szonett).</p> <p>– MNY.KO.A.1.14. Különbséget tesz a mű parafrazeálása és elemzése között.</p> <p>– MNY.KO.A.1.15. Összefüggést teremt az irodalmi és a művészettörténeti motívumok/témák és történelmi alapismeretei között.</p> |  | <p>– MNY.KO.A.3.12. Tiszteletben tartja az emberi és személyiségi jogokat, mások magánélethez való jogát; megérti az emberek közötti egyenlőség jelentőségét.</p> <p>– MNY.KO.A.3.13. Felismeri a hagyományos és az újmédia szerepét a demokratikus társadalomban.</p> <p>– MNY.KO.A.3.14. Felismeri a kapcsolatot az azonos témát feldolgozó szépirodalmi, színházi és filmművészeti alkotások között.</p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Középszint

### Speciális tantárgyi kompetenciák 1 (STK 1)

A tanuló megismeri a főbb európai nyelvcsaládokat, ismeri a magyar nyelv eredetét, és meg tudja határozni a magyar nyelv helyét az uráli nyelvcsaládon belül.

Alaposabb ismeretei vannak a magyar nyelv szófaji, alaktani rendszeréről, a szóképzés módjairól. Felismeri a mondat részeit, és megfelelő mondatmodellek révén elemzi. Szókincse folyamatosan gyarapodik; a különféle beszédhelyzetekben a kommunikációs körülményeknek megfelelően szólal meg. Az olvasási stratégiákat az olvasás céljával és a szöveg fajtájával összhangban választja meg. Ismeri és értelmezi a magyar és a világirodalom legjelentősebb műveit, és elhelyezi őket az irodalomtörténeti korszakokban; ismeri az alapvető irodalomelméleti és irodalomtörténeti fogalmakat. Megismerkedik a tömegtájékoztató eszközökben rejlő kifejezési lehetőségekkel.

### Speciális tantárgyi kompetenciák 2 (STK 2)

A magyar nyelv és irodalom tanulmányozása során szerzett élményeit összeveti idegen nyelvi tapasztalataival. Mindez felkelti érdeklődését a téma iránt, és fejleszti kompetenciáját az interkulturális kommunikáció terén. Rendszeresen olvas irodalmi műveket. Különböző információforrásokat használ, felméri a források megbízhatóságát, értékeli és feldolgozza az információkat. A gondosan kiválasztott, hiteles információkat a beszédhelyzetnek megfelelően, érvekkel alátámasztva mutatja be. Nyelvi kifejezőmódját a megfelelő célcsoporthoz idomítja.

### Speciális tantárgyi kompetenciák 3 (STK 3)

A tanuló felméri saját kommunikációs képességeit és interakciós készségeit. Gazdag szókincse van, és érzékeli a nyelvben rejlő lehetőségeket, amelyek révén kulturális és társadalmi értékeket lehet kifejezni és létrehozni. Különböző szellemi tartalmakat alkot és értékeli. Érti az irodalom multikulturális dimenzióit, és látja, hogyan gyarapítja a nemzeti irodalom a világ szellemi örökségét. Fejleszti kritikai gondolkodási képességét és elemzési készségét.

### Az oktatási ciklus kimenetei (OCK) a középfokú oktatás végén:

| Középszint       |                  |                  |
|------------------|------------------|------------------|
| STK 1            | STK 2            | STK 3            |
| <i>A tanuló:</i> | <i>A tanuló:</i> | <i>A tanuló:</i> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>– MNY.KO.K.1.1. Besorolja a nyelveket a főbb európai nyelvcsaládokba, meg tudja határozni a magyar nyelv helyét az uráli nyelvcsaládon belül, alapvető ismertetőjegyeik alapján felismeri a magyar nyelvjárásokat. Ismeri a kettősnyelvűség és a regionális köznyelv fogalmát.</p> <p>– MNY.KO.K.1.2. Ismeri a főbb nyelvtörténeti korszakokat és a legfontosabb magyar nyelvemlékeket.</p> <p>– MNY.KO.K.1.3. Ismeri az írásmű és beszédmű létrehozásának fázisait: anyaggyűjtés, elrendezés, megszerkesztés. Megismerkedik a retorika néhány alapfogalmával: érvtípusok, retorikai eszközök. Tud vázlatot készíteni.</p> <p>– MNY.KO.K.1.4. Ismeri, megnevezi és példákon mutatja be a hangtani változások alapvető eseteit.</p> <p>– MNY.KO.K.1.5. Megnevezi az alapszófajokat és az átmeneti szófajokat, ismeri jellemzőiket; ismeri és megnevezi az igefajtákat.</p> <p>– MNY.KO.K.1.6. Ismeri a legalapvetőbb szóalkotási módokat. Ismeri a morféma fogalmát. Ismeri és megnevezi az igékhez és névszókhoz járuló toldalékokat. Megismeri a szóösszetételek fajtáit.</p> <p>– MNY.KO.K.1.7. Felismeri és megnevezi a szószerkezeteket. Az egyszerű mondatot mondatmodellek révén elemzi. Ismeri a mondatfajtákat, a mondatok modalitását jelző</p> | <p>– MNY.KO.K.2.1. Szóbeli és írásbeli megnyilvánulásai során alkalmazza megszerzett nyelv(tan)i ismereteit; felismeri és elemzi a különféle beszédhelyzetekre jellemző nyelvi jelenségeket.</p> <p>– MNY.KO.K.2.2. Észreveszi és a helyesírási normával összhangban javítja a helyesírási hibákat; a mindennapi kommunikációban felismeri a köznyelvitől eltérő megnyilatkozásokat.</p> <p>– MNY.KO.K.2.3. Különféle olvasási stratégiákat alkalmaz, és a szöveg fajtájához, valamint az olvasás céljához idomítja őket.</p> <p>– MNY.KO.K.2.4. Rendszeresen olvassa a tantervben szereplő és a szabadon választott irodalmi műveket, fejlesztve olvasási szokásait és esztétikai értékítéletét.</p> <p>– MNY.KO.K.2.5. Az irodalmi művek olvasása élményt jelent számára, és szemléletesen kifejti benyomásait; különféle fajtájú szövegeket értelmez; megindokolja következtetéseit, és a szöveg részleteivel igazolja őket.</p> <p>– MNY.KO.K.2.6. Önállóan elemzi a szépirodalmi művekben felvetődő kérdéseket, felfedezi és értelmezi a szépirodalmi művek tematikai, eszmei,</p> | <p>– MNY.KO.K.3.1. Nyilvános (közéleti) beszédhelyzetekben fejti ki véleményét, a köznyelv követelményeinek megfelelően szólal meg; és tudatában van a társadalmi konvencióknak és a kulturális különbözőségnek.</p> <p>– MNY.KO.K.3.2. Felismeri a mondanivaló és a kifejezőmód közötti összefüggéseket; felméri az általa szerzett információk felhasználhatóságát és a források megbízhatóságát.</p> <p>– MNY.KO.K.3.3. Alkalmazza kialakult együttműködési készségeit; a szóbeli és írásbeli kommunikációban a kulturált nyelvi viselkedés szabályainak megfelelően jár el; figyelmesen meghallgatja és tiszteletben tartja mások véleményét.</p> <p>– MNY.KO.K.3.4. Tiszteletben tartja és megbecsüli a világ népeinek eltérő kulturális identitását.</p> <p>– MNY.KO.K.3.5. Számos területen fejleszti kifejezőkészségét (művészetek, tudományok, digitális világ, informatika, média).</p> <p>– MNY.KO.K.3.6. Olvasási és tanulási stratégiáit az önállóan választott célhoz idomítja; képes</p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>formai jegyeket.</p> <p>– MNY.KO.K.1.8. Ismeri az összetett mondatok rendszerét, az alá- és mellérendelő mondatok fajtáit. Alkalmazza az egyeztetés alapszabályait.</p> <p>– MNY.KO.K.1.9. Ismeri a dialektus, szociolektus, digilektus és az idiolektus fogalmát.</p> <p>– MNY.KO.K.1.10. Összekapcsolja a szépirodalmi műveket a történelmi és társadalmi kontextussal; felismeri az irodalomtörténeti korszakok, stílusirányzatok alapvető jellemzőit, és összeköti őket a szépirodalmi művel és a szerzővel.</p> <p>– MNY.KO.K.1.11. Irodalmi művek elemzésekor elhatárolja az irodalmi alkotás szerzőjét a mű elbeszélőjétől, a dráma szereplőitől, illetve a lírai éntől.</p> <p>– MNY.KO.K.1.12. Megismeri az irodalomtudományi és közéleti műfajok sajátosságait, valamint a különféle sajtóműfajok jellegzetességeit.</p> <p>– MNY.KO.K.1.13. Az irodalmi művek értelmezésekor megkülönbözteti az elbeszélés fajtáit: pl. retrospektív (visszatekintő) és kronológiai (időrendi); az elbeszélés alaptényezőit, az epikus közlés alapformáit/beszédmódjait (elbeszélés, leírás, belső monológ, párbeszéd, reflexió); Felismeri az irodalmi hős jellemzésének fizikai, pszichikai, társadalmi, erkölcsi és nyelvi aspektusait.</p> | <p>nyelvi-stilisztikai, szerkezeti és műfaji jellemzőit.</p> <p>– MNY.KO.K.2.7. Felméri, hogyan járulnak hozzá a megválasztott beszédmódok, a nyelvi-stilisztikai jegyek az irodalmi mű jelentésének és mondanivalójának kifejtéséhez.</p> <p>– MNY.KO.K.2.8. Értékeli a szépirodalmi mű szereplőinek cselekedeteit és tulajdonságait, és az emberek közötti egyenlőség szempontjai alapján erkölcsi álláspontokat fogalmaz meg.</p> <p>– MNY.KO.K.2.9. Különbséget tesz az objektív és szubjektív kifejezőmód között, felismeri a groteszk, humoros, ironikus, szatirikus és képi ábrázolásmódot az irodalmi művekben.</p> <p>– MNY.KO.K.2.10. Összetettebb szóbeli vagy írásbeli szöveget szerkeszt, és a követelményeknek megfelelően átalakítja, tömöríti őket.</p> <p>– MNY.KO.K.2.11. Önállóan gyűjt és köt össze különféle területekről származó információkat, és felhasználja őket a tanulás során és a mindennapi élethelyzetekben.</p> <p>– MNY.KO.K.2.12. Nyilvános vitákban vesz részt; érveket és ellenérveket</p> | <p>módosítani az álláspontjait.</p> <p>– MNY.KO.K.3.7. Bővíti olvasmányai körét, önállóan válogat a magyar és világirodalomból; nem szépirodalmi jellegű szövegeket is olvas.</p> <p>– MNY.KO.K.3.8. Érti az irodalom kultúrában betöltött szerepét; a szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegek értelmezése során saját erkölcsi és esztétikai álláspontot alakít ki; érvekkel támasztja alá véleményét.</p> <p>– MNY.KO.K.3.9. Nyelvi és irodalmi tudásának birtokában képes különféle kulturális tartalmak megfogalmazására és kritikai felülvizsgálására.</p> <p>– MNY.KO.K.3.10. Összetettebb szóbeli vagy írásbeli szövegeket alkot a maga irodalmi élményei alapján és szakirodalmi források felhasználásával.</p> <p>– MNY.KO.K.3.11. Becsüli a kulturális sokszínűséget, értékeli a nemzeti kulturális örökséget; megtalálja a sokoldalú kulturális érdeklődésének megfelelő tartalmakat.</p> <p>– MNY.KO.K.3.12. Kifejti az</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>– MNY.KO.K.1.14. Ismeri a stílus alapvető jellemzőit, a stíluselemeket, stílusárnyalatokat, továbbá a stílusrétegek, korstílusok, stílusirányzatok nyelvi-stilisztikai jellemzőit.</p> <p>– MNY.KO.K.1.15. Ismeri a funkcionális stílusfajták jellemzőit, és megérti szerepüket.</p> | <p>alkalmaz igazának bizonyítása során, figyelmesen meghallgatja és értékeli beszélgetőtársa véleményét; indulatok nélkül fogalmazza meg mondanivalóját, és felismeri az érzelmi indíttatású érveket.</p> | <p>előítéletek és sztereotípiák káros hatását az oktatásban, a magán- és közéleti szférában; népszerűsíti a béke és erőszakmentesség gondolatát és a toleranciát.</p> <p>– MNY.KO.K.3.13. A kritikai gondolkodás stratégiáit alkalmazza a szövegekben rejlő információk feltárása során.</p> <p>– MNY.KO.K.3.14. Azonos vagy rokon motívumok feldolgozása során összehasonlítja a szépirodalom, a színház- és filmművészet kifejezési eszközeit.</p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Haladó szint

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Speciális tantárgyi kompetenciák 1 (STK 1)</p> <p>A tanuló megérti a nyelv és a többnyelvűség funkcióit és jelentőségét. Széles körű ismeretei vannak a nyelvi szintek grammatikájáról (hangtan, szótan, mondattan, szövegtan); ismeri a szócikk szerkezetét. Birtokában van a tanuláshoz és a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szóbeli és írásbeli kifejezési formának. Felismeri a szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegek létrehozásakor alkalmazott stilisztikai eljárásokat, és értékeli a szöveg esztétikai és jelentésbeli jellemzőinek kialakításában betöltött szerepüket. Felismeri és összefüggésében értelmezi az irodalom és más művészetek, valamint az irodalom és a különféle tudományterületek kapcsolatát. Kialakítja személyes, nemzeti és kulturális identitását. Egyre inkább tudatosul benne, hogy a kulturális európai és világörökség részese, melyet a magyar és világirodalom, a színház- és filmművészet, a tudományos és művészeti hagyaték és a médiakultúra határoz meg.</p> |
| <p>Speciális tantárgyi kompetenciák 2 (STK 2)</p> <p>A tanuló helytáll a kommunikáció különféle közéleti színterein. Nagyobb közönség előtt beszél nyelvi, irodalmi és művelődési</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

témákról. A magyar nyelv és irodalom tanulmányozása során felfedezi a kutatási, alkotói lehetőségeket, és az elsajátított tudást és kialakult készségeit alkalmazza a mindennapi életben felmerülő problémák megoldása során. Kutatja a szótárakban fellelhető szóállomány jellemzőit és a stilisztikai jelzéseket. Összeveti egymással a különféle forrásokból (a szakirodalomból és a médiából) származó információkat, és kritikai szemlélettel viszonyul hozzájuk.

### Speciális tantárgyi kompetenciák 3 (STK 3)

A tanulónak fokozatosan igényévé válik, hogy ápolja olvasói és beszédkultúráját egyfelől a saját kiteljesedése, másfelől a társadalmi életben való tevékeny részvétel érdekében. Figyelemmel kíséri, hogyan hatnak a nyelvre, az irodalomra és a tudományra a társadalmi-gazdasági folyamatok. Tudatosan törekszik a fenntartható életmód megvalósítására a környezetében. Humánusan és kritikai szemlélettel viszonyul a kultúrák közötti párbeszédhez. Kész vállalni a felelősséget az általa hozott döntésekért, amelyek hatással vannak mind a maga, mind a közösség életére.

### Az oktatási ciklusok kimenetei (OCK) a középfokú oktatás végén:

| Haladó szint                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| STK 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | STK 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | STK 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <i>A tanuló:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <i>A tanuló:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <i>A tanuló:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– MNY.KO.H.1.1. Ismereteket szerez a modern nyelvészet eredményeiről. Megismerkedik a nyelvészet határtudományaival. Ismereteit interdiszciplináris kontextusba helyezi.</li> <li>– MNY.KO.H.1.2. Ismeri az egynyelvűség, valamint a két- és többnyelvűség fogalmát; ismeri a szerbiai nyelvi környezetet. Ismeri a kétnyelvűségből eredő, közismert interferenciajelenségeket. Ismereteket szerez a határon túli régiók</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– MNY.KO.H.2.1. Összehasonlítja anyanyelve és az idegen nyelvek jellemzőit; elemzéseiből következtetéseket von le.</li> <li>– MNY.KO.H.2.2. Irodalmi műveket értelmez; megérti azok műfaji jellegzetességeit és irodalomtörténeti kontextusát; a művek szerkezeti- stilisztikai jegyeit elemzi; használja az irodalomelméleti terminológiát; szakirodalmi forrásokból tájékozódik.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– MNY.KO.H.3.1. Felismeri a nyelvnek mint kifejezőeszköznek a szerepét, amely által az ember bemutathatja szellemi és esztétikai jellegű tapasztalatait; érti a kontextus és a különböző nézőpontok meghatározó szerepét.</li> <li>– MNY.KO.H.3.2. Kritikusan viszonyul a különféle médiumokból származó információkhoz; felismeri a médiamanipuláció különféle fajtáit és hatásukat a valóság alakítására.</li> <li>– MNY.KO.H.3.3. Egyéni verbális és</li> </ul> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>nyelvhasználatáról.</p> <p>– MNY.KO.H.1.3. Ismeri és alkalmazza a mondat- és szövegfonetikai eszközöket (hangerő, hangmagasság, hangszín, tempó, szünet, hangsúly, hanglejtés).</p> <p>– MNY.KO.H.1.4. Magabiztosan elemzi a mássalhangzó-változásokat, megérti a többszörös hangtani változásokat.</p> <p>– MNY.KO.H.1.5. Ismeri a magyar szófajok teljes rendszerét, megnevezi a szófaji kategóriákat, ismeri általános jellemzőiket, alaktani viselkedésüket és mondatbeli szerepüket.</p> <p>– MNY.KO.H.1.6. Ismeri a többszófajúság, az alkalmi szófajváltás fogalmát. Ismeri a ritkább szóalkotási módokat.</p> <p>– MNY.KO.H.1.7. Ismeri a szóképzés szabályait. Ismeri a toldalékmorfémák fajtáit, alakját, jelentését, sorrendjét.</p> <p>– MNY.KO.H.1.8. Felismeri és mondatmodellek révén elemzi az összetett mondatokat. Bővebb ismereteket szerez a mondat szerkezetéről (beékelődéses mondatok), felismeri és alkalmazza a függő beszéd jellemző jegyeit.</p> <p>– MNY.KO.H.1.9. Ismeretei vannak a szöveg jellemzőiről, a szövegtípusokról. Felismeri, megnevezi és tudatosan</p> | <p>– MNY.KO.H.2.3. Felméri a szövegben használt stilisztikai eszközök funkcióját.</p> <p>– MNY.KO.H.2.4. Sokoldalúan értelmezi a szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegek alapvető kérdéseit, érveket keres, rangsorol, értékkel és vizsgál felül, szükség esetén módosítja álláspontját.</p> <p>– MNY.KO.H.2.5. Összekapcsolja a szépirodalmi művekben felmerülő történelmi, vallási, politikai momentumokat; ezáltal építi és felülvizsgálja a maga identitásának jegyeit; összeveti, milyen utakat választanak a különböző kultúrák gondolataik, érzéseik kreatív kifejezésére.</p> <p>– MNY.KO.H.2.6. A közlés célját, tartalmát és módját összehangolja a kommunikációs helyzettel.</p> <p>– MNY.KO.H.2.7. Megvizsgálja, hogyan viszonyul egymáshoz a szépirodalmi mű és az alapjául szolgáló elmélet vagy filozófiai gondolat (pl. az egzisztencializmus vagy a befogadáselmélet/a nyitott mű elmélete); felfedezi a szépirodalmi művek közötti intertextuális és a szépirodalom és más művészetek közötti intermediális kapcsolatokat; elméleti tudását a gyakorlatban alkalmazza.</p> <p>– MNY.KO.H.2.8. Különbőféle típusú szövegeket alkot a beszédhelyzetnek</p> | <p>nonverbális kommunikációs stílust alakít ki; pozitívan viszonyul a különféle együttműködési formákhoz; felméri és fejleszti kommunikációs készségeit, kezdeményező magatartásról és kitartásról tesz tanúbizonyságot céljai megvalósítása érdekében.</p> <p>– MNY.KO.H.3.4. Részt vesz az interaktív médiakommunikációban, a közösségi és társadalmi tevékenységekben.</p> <p>– MNY.KO.H.3.5. Figyelemmel kíséri a művészetek, a tudomány és a technika fejlődését, hatását a nyelvre; felelősen viszonyul a műemlékvédelemhez és a természeti környezet megóvásához.</p> <p>– MNY.KO.H.3.6. Elmélyíti jártasságát a különféle olvasási és tanulási stratégiákban a tudatos (ön)fejlesztés érdekében.</p> <p>– MNY.KO.H.3.7. Olvasás révén tágítja látókörét, és gazdagítja gondolat- és érzelmvilágát, kész vállalni a felelősséget az általa hozott döntésekért, amelyek hatással vannak mind a maga, mind a közösség életére.</p> <p>– MNY.KO.H.3.8. Régióink irodalma és a világirodalom révén különféle kultúrákat ismer meg, humánusan és kritikai szemlélettel viszonyul a kultúrák közötti párbeszédhez.</p> <p>– MNY.KO.H.3.9. Megbecsüli a különféle</p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>alkalmazza a szöveg grammatikai és jelentéstani kapcsolóelemeit.</p> <p>– MNY.KO.H.1.10. Felismeri a szépirodalmi műben a nyelvi-stilisztikai eszközöket (szóképek, alakzatok).</p> <p>– MNY.KO.H.1.11. Érti és elemzi a szépirodalmi és irodalomelméleti szövegek nyelvi-stilisztikai, esztétikai és szerkezeti jellemzőit; jártas az irodalomelméleti terminológia használatában.</p> <p>– MNY.KO.H.1.12. Értékeli a stilisztikai eljárásokat irodalmi és nem irodalmi szövegekben; összehasonlítja két (vagy több) összetett tartalmú szöveg stilisztikai jellemzőit; értelmezi ezek jelentésképzésben betöltött szerepét.</p> | <p>megfelelő stílus eszközök és a megfelelő beszéd módok alkalmazásával.</p> <p>– MNY.KO.H.2.9. Különböző tudományos szakirodalmi forrásokból és a médiumokból gyűjt információkat; felméri a források megbízhatóságát.</p> <p>– MNY.KO.H.2.10. Nagyobb közönség előtt beszél nyelvi, irodalmi és kulturális témákról.</p> <p>– MNY.KO.H.2.11. Aktívan vesz részt nyilvános vitákban (önállóan vagy csoportmunkában készül fel a szereplésre, érvekkel támasztja alá álláspontjait, következtetéseket von le, és stratégiákat dolgoz ki).</p> | <p>kulturális tartalmakat, felismerve azok személyes, társadalmi és piaci értékét.</p> <p>– MNY.KO.H.3.10. Tiszteli a nyelvet mint a nemzeti kultúra hordozóját, becsüli a nemzeti kulturális örökséget, környezete, a régió, Európa és a világ kulturális sokszínűségét.</p> <p>– MNY.KO.H.3.11. Tanulmányozza a sztereotípiák és előítéletek egyénre és a társadalomra gyakorolt hatását, síkra száll az emberi jogokért és a konfliktusok békés megoldásáért.</p> <p>– MNY.KO.H.3.12. Kritikai szemlélettel értékeli az irodalmi, színházi és filmművészeti alkotásokat.</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|